

2023/0229(NLE)

14.2.2024

AJÁNLÁSTERVEZET

az egyrészről az Európai Unió, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a 2021–2027-es időszakra szóló, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Jadwiga Wiśniewska

Az eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- ***II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- ***III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogi aktus tervezetében javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE	5
INDOKOLÁS	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

**az egyrészt az Európai Unió, másrészt a Svájci Államszövetség közötti, a 2021–2027-es időszakra szóló, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))**

(Egyetértés)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (12122/2023),
 - tekintettel az egyrészt az Európai Unió, másrészt a Svájci Államszövetség közötti, a 2021–2027-es időszakra szóló, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodás tervezetére (12120/2023),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 77. cikke (2) bekezdésével és 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjával és 218. cikke (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0461/2023)),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság ajánlására (A9-0000/2024),
1. egyetért a megállapodás megkötésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és a Svájci Államszövetség kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

a. Háttér

2021. július 7-én elfogadták a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek az Integrált Határigazgatási Alap részeként a 2021–2027-es időszakra történő létrehozásáról szóló (EU) 2021/1148 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (a továbbiakban: a HAVE-rendelet).

A HAVE-rendelet célja, hogy pénzügyi támogatással szolidaritást fejezzen ki azokkal a (tag)államokkal, amelyek külső határaikon a schengeni vívmányok rendelkezéseit alkalmazzák. A rendelet a schengeni vívmányok továbbfejlesztésének minősül, amelyben a schengeni vívmányok végrehajtásához, alkalmazásához és fejlesztéséhez társult országok (a továbbiakban: schengeni társult országok vagy társult országok) részt vesznek.

A Svájci Államszövetség 2021. augusztus 11-én értesítést küldött arról a döntéséről, hogy elfogadja a HAVE-rendelet tartalmát, és a rendeletet a belső jogrendjében végrehajtja. A Bizottság a svájci alkotmányos követelmények teljesítéséről szóló értesítés kézhezvételét megelőzően terjesztette elő az egyrészről az Európai Unió, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatot annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a HAVE-rendelet Svájcban történő tényleges alkalmazási idejének lerövidülése. A HAVE-rendelet (75) preambulumbekzdésével összhangban az ilyen megállapodás megkötésére azt követően kell, hogy sor kerüljön, hogy az érintett ország írásban tájékoztatást adott valamennyi belső követelményének teljesítéséről.

A HAVE-rendelet 7. cikkének (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a schengeni vívmányok végrehajtásához, alkalmazásához és fejlesztéséhez társult országoknak a HAVE-ben való részvétele jellegének és módjának meghatározása érdekében – a vonatkozó társulási megállapodások releváns rendelkezéseivel összhangban – „megállapodásokat” kell kötni. Ezek a megállapodások az Unió és a schengeni társult országok által az EUMSZ 216. cikkének megfelelően megkötött megállapodások formáját öltik.

A Tanács 2022. február 21-én felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat¹ kezdjen az (EU) 2021/1148 európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján Izlanddal, a Norvég

¹ A Tanács (EU) 2022/442 határozata (2022. február 21.) az Izlanddal, a Norvég Királysággal, a Svájci Államszövetséggel és a Liechtensteini Hercegséggel az Európai Unió és az említett országok közötti, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközzel kapcsolatos kiegészítő szabályokról szóló megállapodások megkötésére irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról (HL L 90., 2022.3.18., 116. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1148 rendelete (2021. július 7.) a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról (HL L 251., 2021.7.15., 48. o.).

Királysággal, a Svájci Államszövetséggel és a Liechtensteini Hercegséggel megkötendő, az említett országok pénzügyi hozzájárulásaira vonatkozó megállapodásokról és a 2021–2027-es időszakra szóló, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközben való részvételükhöz szükséges kiegészítő szabályokról, beleértve az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét és a Számvevőszék ellenőrzési hatáskörét biztosító rendelkezéseket is. A Svájci Államszövetséggel folytatott tárgyalások a megállapodás 2023. február 14-i parafálásával sikeresen lezárultak.

2023. július 10-én a Bizottság benyújtotta a Tanácshoz az egyrészről az Európai Unió, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatot.

2023. szeptember 28-án a Tanács elfogadta az egyrészről az Európai Unió, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a 2021–2027-es időszakra szóló, az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó kiegészítő szabályokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatot. A megállapodást 2023. november 28-án írták alá Brüsszelben.

2023. december 7-én a Tanács az Európai Parlament egyetértését kérte a fenti megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozattervezethez.

b. Az előadó álláspontja

Az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköz a schengeni vívmányok összefüggésében egyedi eszköz, amelynek célja, hogy erős és hatékony európai integrált határigazgatást biztosítson a külső határokon, ugyanakkor a tagállamok és a társult országok alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségvállalásaival teljes összhangban megőrizze a személyek szabad mozgását, valamint támogassa a közös vízümpolitika egységes végrehajtását és korszerűsítését, hozzájárulva ezáltal a magas szintű biztonság garantálásához a tagállamokban és a társult országokban.

Az előadó egyetért azzal, hogy a HAVE lehetőséget kínál az intézkedések megosztott, közvetlen és közvetett irányítással történő végrehajtására, és e megállapodásnak lehetővé kell tennie, hogy e módok bármelyikének alkalmazása a pénzgazdálkodásra és kontrollra vonatkozó uniós elvekkel és szabályokkal összhangban megvalósítható legyen Svájcban.

Az előadó úgy véli továbbá, hogy tekintettel a schengeni vívmányok sajátos jellegére és egységes alkalmazásának fontosságára a schengeni térség integritása szempontjából, a programok irányítására vonatkozó valamennyi szabályt ugyanúgy kell alkalmazni Svájcra, mint a tagállamokra.

Az előadó szerint az átláthatóság, nyilvánosság általi ellenőrzés és demokratikus felügyelet biztosításához kulcsfontosságú, hogy más típusú megállapodások helyett formális, jogilag kötelező erejű megállapodásokat kössenek a társult országokkal folytatott együttműködések

keretében. Ez különösen fontos az uniós költségvetés felhasználása szempontjából.

Az egyéb különös rendelkezéseket továbbra is be kell tartani. A schengeni társulási megállapodások értelmében Svájcnak teljeskörűen el kell fogadnia a schengeni vívmányokat továbbfejlesztő vagy azokon alapuló uniós intézkedéseket, köztük a HAVE-rendeletet, és meg kell tennie azokat az intézkedéseket, amelyek annak biztosításához szükségesek, hogy megfeleljen az EUMSZ-ben, valamint az EUMSZ-ben található jogalap alapján elfogadott uniós jogban megállapított, a pénzügyi irányításra és kontrollra vonatkozó rendelkezéseknek. A megállapodások továbbá külön mechanizmusokat vezetnek be a Svájccal kötött megállapodás gyors kiigazítására vonatkozóan abban az esetben, ha a végrehajtás szempontjából releváns kulcsfontosságú uniós jogszabályok – például a költségvetési rendelet és a közös rendelkezésekről szóló rendelet – módosulnak. A megállapodás azt is biztosítja, hogy a HAVE-rendelet félidős felülvizsgálata figyelembe vegye a schengeni társult országok kései részvételét.

Továbbá a költségvetési és pénzügyi kontrollok tekintetében a tagállamokra olyan horizontális kötelezettségek vonatkoznak (például a Számvevőszék, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), az EPPO és a Bizottság hatásköre), amelyek vagy közvetlenül a Szerződésből, vagy másodlagos uniós jogszabályokból – többek között a fent említett közös rendelkezésekről szóló rendeletből – erednek. A tagállamokra ezek a kötelezettségek ipso facto alkalmazandók, ezért nem szerepelnek a HAVE-rendeletben. Következésképpen ezeket a kötelezettségeket az e javaslat által érintett megállapodáson keresztül ki kell terjeszteni Svájcra.

A megállapodás ezenfelül az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerre (ETIAS) vonatkozó rendelkezést is tartalmaz.

Következésképpen az előadó úgy véli, hogy az (EU) 2021/1148 rendelet (a továbbiakban: HAVE-rendelet) 7. cikkének (6) bekezdésével összhangban helyénvaló létrehozni egy olyan megállapodást, amely meghatározza a Svájci Államszövetségnek a 2021–2027-es programozási időszakban az Integrált Határigazgatási Alap részét képező, a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközben való részvételéhez szükséges kiegészítő szabályokat.

A fentiek alapján az előadó azt javasolja, hogy az Európai Parlament adja egyetértését a tanácsi határozattervezethez, és bízta meg elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.